

DE STER VAN BETHLEHEM.

De bekende populaire schrijver over zaken van sterrekundigen aard, CAMILLE FLAMMARION, treedt in de September-aflevering van de *Deutsche Revue* in eene beschouwing omtrent het wezen van de ster, die den wijzen uit het oosten de geboorteplaats van JESUS zou hebben aangewezen.

Aangaande deze ster kan men, volgens hem, vijf conjecturen maken.

1°. Zij heeft in 't geheel niet bestaan en het geheele verhaal is niets anders dan een treffend schoon, oostersch sprookje;

2°. het meest als vaste ster opgevat hemellicht was niets anders dan de planeet Venus in haar toppunt van glans;

3°. het was een veranderlijke ster, even als die van 1572;

4°. door den samenstand van twee planeten is het verschijnsel ontstaan;

5°. het was een komeet.

Van deze vijf conjecturen komt de tweede waarschijnlijk de waarheid het meest nabij; dat men hier met een veranderlijke ster zou te doen gehad hebben is niet waarschijnlijk, daar noch PTOLOMEUS, noch MA-TUAN-LIN haar vermelden. Onverklaarbaar is het dat sommige in de ster van Bethlehem een veranderlijke ster willen zien, die HIPPARCHUS in de Schorpioen heeft waargenomen; zoo vindt men in een sterrekundig tijdschrift van goeden naam — een naam, dien FLAMMARION, juist omdat die overigens verdiend is, niet wil noemen — in twee verhandelingen het volgende: »Van de ster in het hoofdhaar van Berenice zegt men, dat zij tijdens de geboorte van CHRISTUS verschenen is; HIPPARCHUS en PTOLOMEUS spreken van deze ster." Maar HIPPARCHUS leefde in de tweede eeuw voor CHRISTUS, heeft zijn sterrelijst beëindigd in 130 v. C. en is lang voor het jaar 0 gestorven. De ster van HIPPARCHUS, de oudste der veranderlijke sterren wier plaats met juistheid is bepaald, die in het jaar 134 v. C. verscheen, staat in de Schorpioen en niet in het hoofdhaar van Berenice.

De vierde hypothese is o. a. in 1831 door ENCKE geopperd. In het jaar 3 v. C. kwamen den 29^{en} Mei, den 3^{en} September en den 5^{en} December de planeten Jupiter, Mars en Saturnus in conjunctie; maar op geen van deze dagen kwamen deze planeten op een afstand kleiner dan een graad boogs van elkander. De wijzen zouden in dit geval al zeer bijziende moeten geweest zijn, indien zij de twee of drie sterren voor ééne hadden aangezien.

v. D. V.